

УДК 7.021.7 (477)

THE PLASTIC LANGUAGE OF THE BOIKOVSCHYN TREES: ORIGINS, BOUNDARIES, TRADITIONS

ПЛАСТИЧНА МОВА ДЕРЕВА БОЙКІВЩИНИ: ВИТОКИ, МЕЖІ, ТРАДИЦІЇ

Pisyo S. Ya. / Пісьо С. Я.

ORCID: 0009-0001-7070-4199

Art. Teacher / ст. викладач

Stepan Gzhytskyi National University of

Veterinary Medicine and Biotechnology of Lviv,

Dublyany, V. Velykoho, 1, 80381

Львівський національний університет

ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького,

Дубляни, В. Великого, 1, 80381

Member of the Scientific and Methodological Council

of the KZLOR «Historical and Ethnographic Museum «Boykivshchyna».

Sambir, A. Tchaikovsky Square, 4, 81400

Член науково-методичної ради КЗЛОР

«Історико-етнографічний музей «Бойківщина».

Самбір, площа А. Чайковського, 4, 81400

Marusyak V. S. / Марусяк В. С.

Student / Студентка

ORCID: 0009-0000-7816-5903

Stepan Gzhytskyi National University

of Veterinary Medicine and Biotechnology of Lviv,

Dublyany, V. Velykoho, 1, 80381

Львівський національний університет

ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького,

Дубляни, В. Великого, 1, 80381

Анотація: Упродовж століть дерево було для Бойківщини не лише найпоширенішим будівельним матеріалом, а й основним носієм духовної пам'яті народу. Пластична мова дерева формувала унікальний образ регіону: від різьблених конструктивних вузлів храмів до декоративних скринь – предметів, що передавались у спадок. У статті досліджено традиційні техніки обробки дерева, символіку орнаментів та їхню роль як матеріалізованого культурного коду Бойківщини. Наголошено на важливості збереження автентичної форми і духу при сучасній реставрації та переосмисленні дерев'яних традицій у створенні гармонійного архітектурного середовища.

Ключові слова: Бойківщина, дерево, пластична мова, автентичність, традиції, декоративне різьблення.

Abstract: For centuries, wood has been not only the most common building material for the Boykivshchyna, but also the main carrier of the spiritual memory of the people. The plastic language of wood formed a unique image of the region: from carved structural units of temples to decorative chests – objects that were passed down as an inheritance. The article explores traditional woodworking techniques, the symbolism of ornaments and their role as a materialized cultural code of the Boykivshchyna. The importance of preserving authentic form and spirit during modern restoration and rethinking of wooden traditions in creating a harmonious architectural environment is emphasized.

Keywords: Boykivshchyna, wood, plastic language, authenticity, traditions, decorative carving.

«Дерево – мова Бойківщини. Різьба – її голос. Межі – це пам'ять...»**Степан Пісьо****Вступ.**

Бойківщина – це не лише територія між Сяном та Лімницею, не лише етнографічний ареал, що має чітко окреслені межі. Це простір традицій, у якому дерево стало основою буття, світогляду і мистецтва. Ліси визначили спосіб життя і формоутворення бойків: дерево будувало дім і формувало людину.

Саме тут народилася пластична мова – мова різьблених знаків, через які передавалася інформація про світ, віру, рід. Дерево у бойків – це не матеріал. Це текст, який зчитують покоління [5]. Історичні витoki традицій [2] дереворізьблення.

Пам'ятки XI–XII ст. свідчать про високий рівень майстерності давніх українців у роботі з деревом. Різьблення як передхристиянське ремесло на Бойківщині перейняло:

- символи язичницької обрядовості;
- конструктивну пластичність карпатських храмів;
- уміння “розмовляти” з деревиною;

Мистецтво вирізування оберігало простір – сакральний та житловий. Бойківський орнамент – це не просто декор, а алфавіт предків, яким дерево промовляє до поколінь [3]. Кожен різьблений штрих – це слово оберегу, кожна композиція – закодована молитва про добро і життя.

У його символах закладена ціла семіотична система Бойківщини. Техніки як носії локального стилю для бойків є характерними:

- ✓ контурна і тригранно виїмкова різьба;
- ✓ геометризовані мотиви, прив'язані до структури волокон;
- ✓ акцент на вузлах конструкції (віконниці, сволоки, причілки); (рисунок 1)

Рисунок 1 – Різьблена галерея Бойківської хати у Музеї народної архітектури та побуту імені Климентія Шептицького, (фрагмент)

Джерело: [1] Зображення з мережі інтернет.

Стиль суворий і чесний, без надмірної декоративності – бо в горах краса диктувала функція [4]. Дерево як межа ідентичності Бойківщини завжди була регіоном прикордонних культурних контактів – з Лемками, Гуцулами. Саме дерево стало тим, що окреслює її межі візуально і ментально. Його особливості:

- простота – але глибина змісту;
- міцність – але теплота форм;
- традиційність – але варіативність деталей;

Автентика чи копія: виклики сучасної реставрації. Проблема сьогоденної відбудови полягає в тому, що часто:

- ❖ форма відтворюється;
- ❖ дух – втрачається;

Автентичність – це не лише повтор технологій, а:

- ✓ походження матеріалу;
- ✓ ручна праця;
- ✓ досвід поколінь, що “живе” в дереві;

Копія відтворює зовнішність [1]. Автентика – відтворює пам'ять. Збереження пластичної мови бойківського дерева – не про ретрностальгію, а про тяглість ідентичності.

Висновки

Дерево є основним матеріальним і духовним маркером Бойківщини. Орнаментика та техніки різьблення відображають світогляд і цінності бойківського етносу. Сучасне використання традицій потребує відповідальної автентичної реставрації без втрати сенсів. Пластична мова дерева є інструментом збереження культурних меж регіону сьогодні. Зберегти дерев'яне – означає зберегти бойківське.

Література:

1. Гладун І., Петрова Н. Бойківські церкви: іконографія та декоративне оздоблення. Львів, 2015.
2. Ковальчук І. Бойківська дерев'яна архітектура: символіка та межі традицій. Львів: Центр культурної спадщини, 2020.
3. Кузьменко С. Дерев'яна архітектура Сколівщини: традиції та реконструкції. Літопис етнографії, 2018.
4. Марущак В. Турківщина у дзеркалі народного мистецтва: дерево, різьба, оздоблення. Львів, 2019.
5. Ткаченко О. Етнографія Самбірщини: ремесла, побут, орнаментальні традиції. Самбір, 2016.

Стаття відправлена: 20.11.2025 р.

© Пісьо С. Я.

CONTENTS**Innovative engineering, technology and industry**

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-004> 3

**THE ROLE OF TECHNICAL COMMITTEES IN THE DEVELOPMENT OF
TECHNICAL REGULATION AND HARMONIZATION OF STANDARDS**

Novytskyi K. V., Vashchyshak I. R., Dotsenko Y. R

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-015> 10

**JUSTIFICATION OF THE PARAMETERS OF THE CONICAL PERFORATED
SURFACE IN A CENTRIFUGAL GRAIN SEPARATOR**

Vitaly Melnyk, Daryna Volyk, Ihor Popadyuk

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-016> 17

**RESEARCH ON THE IMPACT OF ACTIVE PACKAGING FOR FOOD
PRODUCTION**

Fedoriv V.M., Stechyshyn M. S., Martynyuk A.V., Liukhovets V.V., Melnyk D. V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-022> 24

**EFFICIENCY OF HEAT PUMP APPLICATIONS FOR ENHANCING THE
ENERGY PERFORMANCE OF RESIDENTIAL HEATING SYSTEMS**

Hlushchenko O.L., Mazhulis F.E.

Computer science, cybernetics and automatics

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-001> 31

**APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EARLY DISEASE
DIAGNOSIS**

Tsymbol A.S.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-031> 37

**ROBUST DECENTRALIZATION OF INFORMATION MANAGEMENT
SYSTEMS**

Udoenko S.G., Zatkhey V.A., Teslenko O.V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-035> 41

**FUNDAMENTAL MATHEMATICAL DISCIPLINES
AS THE BASIS OF TRAINING COMPUTER SCIENCE SPECIALISTS**

Myronenko O.V., Izvalov O.V.

Security systems in the modern world

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-028> 46

METHODOLOGY FOR LEARNING SQL INJECTIONS BASED ON
A CREATED SOFTWARE APPLICATION FOR BIENDED LEARNING
IN THE DISCIPLINE OF «DATABASES»

Pakhomova Victoria, Vichev Daniyl

Physics and Mathematics

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-029> 54

SCHEME OF THE CHAIN METHOD

Kruglov Viktor

Medicine and health care

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-010> 60

DEMOGRAPHIC CRISIS IN UKRAINE (PROBLEMS AND CHALLENGES)

Biduchak A.S.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-014> 68

ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF THE TREATMENT OF
GONARTIRRHSIS WITH THE INTERLEUKIN-1 BLOCKER DIACEREIN

Fedorova O. P., Pakhomova S. P., Svitlytska O. A., Burlaka K. A., Ustiniva S. Ol., Kiknadze T. I.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-024> 73

INFLUENCE OF PEDAGOGICAL CONDITIONS ON THE TRAINING OF
PHYSICAL THERAPISTS

Korchinski V. S., Ponomarenko M. V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-025> 79

MODERN APPROACHES TO PREVENTION OF KNEE JOINT
CONTRACTURES IN WOUNDED MILITARY PERSONNEL: THE ROLE OF
PASSIVE AND ACTIVE EXERCISES

Stepanova H.M., Danko R.V., Yevtushenko O.S., Kononenko A.R., Reva L.M.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-036> 85

COLONIC DYSBIOSIS IN PANCREATIC EXOCRINE INSUFFICIENCY
CONCOMITANT WITH OSTEOARTHRITIS IN THE CONTEXT OF AGE

Shevchenko N.O.

Biology and ecology

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-012> 88

PROBLEMS OF QUALITY AND ECOLOGICAL SAFETY OF CHILDREN'S FOOD PRODUCTS IN THE PUBLIC PROCUREMENT SYSTEM

Nekos A.N., Bezsonnyi V.L., Kochanov E.O., Uvarova S.D.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-021> 94

HABITAT SPECIFICITY AND STRUCTURE OF AMPHIBIAN COMMUNITIES IN THE DNISTER RLP AS AN ECOSYSTEM STATE INDICATOR

Tsybaliuk V.V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-023> 99

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE STRUCTURE OF THE COASTAL ICHTHIOFAUNA OF THE ODESSA REGION AND THE INFLUENCE OF ABIOTIC AND BIOTIC FACTORS ON THE SPECIES COMPOSITION OF FISH IN MARINE COASTAL ECOSYSTEMS

Khutornoi S.O.

Economy and trade

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-018> 106

FEATURES OF INVESTMENT ACTIVITIES OF TNCs IN THE INTERNATIONAL SPACE IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

Kiriienko S. O.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-026> 112

CORPORATE SECURITIES PORTFOLIO MANAGEMENT

Shilo Z.S.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-032> 120

TWIN TRANSITION AS A NEW MODEL OF EUROPEAN COMPETITIVENESS

Taranenko I.V., Mostova A.D., Mishustina T.S., Strelchenko I.I., Zhykhareva-Tolstik H.O.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-033> 126

CURRENT ASPECTS OF BUDGET DEFICIT MANAGEMENT IN UKRAINE

Pavlenko O.P., Rozmaryna A.L.

Management and marketing

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-003> 131

USING AI TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF COMPANIES' MARKETING STRATEGIES

Hromova O., Shevchuk A., Serednytska L.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-027> 138

INTERNET ANALYTICS AS A FACTOR IN OPTIMIZING MARKETING EFFICIENCY

Zhuk O.I.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-030> 141

START-UP AS A MEANS OF TURNING AN IDEA INTO YOUR OWN BUSINESS

Zaika S.O., Bohomolova K.S., Slipukha T.I.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-034> 146

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF FORMING A SAFETY-ORIENTED MANAGEMENT SYSTEM

Halhash M.R.

Tourism and recreation

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-017> 151

MUSEUM SPACES AS A SEGMENT OF THE CULTURAL LANDSCAPE OF TOURIST DESTINATIONS: THE COUNTRY STUDIES DIMENSION

Yerko Iryna, Melnyk Nadiia, Kacharovskiy Roman

Education and pedagogy

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-005> 156

INTERCULTURAL AWARENESS AND EDUCATIONAL TRANSFORMATION: RETHINKING COMMUNICATION COMPETENCE IN GLOBAL HIGHER EDUCATION

Sokol Mariana, Storozhenko Vasyl, Sokol Yaryna

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-007> 159

OPPORTUNITIES OF THE MICROSOFT TEAMS DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR TRAINING STUDENTS OF PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION

Ostrovershenko A. P.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-008> 165

THE PROJECT-BASED LEARNING METHOD AS A SYSTEMIC FORM OF PROBLEM-ORIENTED EDUCATION

Kushnirov P.V., Prykhodko O.M., Shaparenko V.S.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-037> 173

MASTER CLASS AS A FORM OF INTERDISCIPLINARY INTEGRATION IN PROFESSIONALLY ORIENTED TRAINING OF FUTURE QUALIFIED WORKERS

Herhun V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-038> 179

DIGITALIZATION IN VETERANS REINTEGRATION TO DEPERSONALIZE AND SIMPLIFY RECEIVING SERVICES

Krupenko I., Padalka V., Padalka V.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-039> 184

APPLICATION OF ACTIVE LEARNING METHODS IN THE PROCESS OF ORGANIZING THE COGNITIVE ACTIVITIES OF FUTURE QUALIFIED WORKERS

Rostykus I., Popov M.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-040> 194

READINESS OF FUTURE MUSIC TEACHERS FOR COMMUNICATION IN THE PROCESS OF DISTANCE LEARNING

Pashchenko M., Osaulenko L.

Philosophy

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-013> 200

FEATURES OF THE CONCEPT OF VOLUNTARISM IN THE INTELLECTUAL HERITAGE OF ALEISTER CROWLEY

Pomazan D. Y.

Philology, linguistics and literary studies

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-011> 205

TRANSFORMATION OF TRADITIONAL PROVERBS IN 21ST-CENTURY GERMAN ROCK MUSIC: STYLISTIC CHANGES AND CULTURAL SIGNIFICANCE

Zaichenko O.W.

History

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-006> 213

SECULARIZATION POLICY AND REPRESSIVE PRACTICES AGAINST THE ORTHODOX CHURCH IN UKRAINE IN THE 1920S

Yaroshchuk I. V., Balabantsev M.O.

Art history and culture

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-019>

220

**AFFECT IN BAROQUE PERFORMANCE AND ITS INSTRUMENTAL
REALIZATION ON THE BAYAN**

Zhelizko A.B., Deineha V. M.

<https://www.proconference.org/index.php/usc/article/view/usc34-00-020>

225

**THE PLASTIC LANGUAGE OF THE BOIKOVSCHYN TREES: ORIGINS,
BOUNDARIES, TRADITIONS**

Pisyo S. Ya., Marusyak V. S.

International scientific conference

***Promising areas of theoretical and applied
research '2025***

Conference proceedings

November, 2025

**ProConference
in conjunction with KindleDP
Seattle, Washington, USA**

Articles published in the author's edition

With the support of research project
ProConference
www.proconference.org

ISBN 979-8-243799-93-5

www.proconference.org/index.php/usc

e-mail: info@proconference.org